י. באראץ ביי דער גרויסער פאלקס-פארזאמלונג היינט, דאנערשט. 8.30 אוהר אין פרץ-זאל

אויפזיכט: וועגן פאלעסטינער ארב. קאמיטעט

זון אויפגאנג — 5.42.
זון אונטערגאנג — 7.17.

דאס אידישע וואָרט

THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

וועטער: קלאר און מילד

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

Vol. 21, No. 76. Winnipeg, Thur. April 16, 1931. Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. דאנערשטאג כט' ניסן, תרצ"א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY APR 1931

אימיגראציע באשריינקונגען וועלן אפגעשוואכט ווערן

צענדליקער צעממית'ט אין דעמאנסטראציע פון ארבעטסלאזע, אייניקע פון זיי ערנסט פארוואונדעט

פרעמיער בענעט נעמט אויף ניט פריינטלאך דעלעגאציע פון ארבעטער אינדזיס ליג. — זאגט אז רעגירונג וועט קיינגאל ניט איינגיין אויף ארבעטסלאזיקייט פארזיכערונג, אן בייי שטייערזונגען

אטאווא, אפר. 16.— די דעלעגאציע וואלט, ווי ער דיינקט, געפירט צו פויל־קייט און וואלט געווען אן אומגליק פארלאנד. די רעגירונג אבער, האט עס רע־זאגט, באטראכטט איצט פלעגער פון אר־בעטסלאזיקייט פארזיכערונג אויף א ביי־שטייערדיגן באזיס, און זי וועט זעען וואס זי קאן טאן.

דער פרעמיער האט איבערגעריכן די דעלעגאציע וועגן זי האט געפארוואונט קרי־טיקרן דעם קאנאדער פארייזט פון ליי־באר קאנגרעס, אין ער האט ניט געווארן אין דער אירע דערקלערונגען. וועגן קאמו־ניזם. "אויב אימיגאן געפעלט א קאמוניס־טישער רעזולטאט, קאנען מיר אים ארויס־העלפן צו פארן אין א לאנד אזא אזא רעזולטאט הערשט." — האט ער צוגעזאגט.

די דעלעגאציע האט שפעטער באזוכט דער מעקענזי קינג, פיהרער פון דער אפאָ־זיצע. ער האט דערקלערט, אז זיין פאר־טיי איז פאר ארבעטסלאזיקייט פארזי־כערונג, אבער אויף א ביישטייערגדיקן באזיס.

—(::)—

סטודענטן קאנפערענץ צו באקעמפן אנטי־סעמיטיזם

ישענעוואא, אפר. 15 (איטא). — די צווייטע אינטערנאציאנאלע סטודענט־קאנפערענץ צו זוכן מיטלען צו לייזן די אידישע פראגע אין די אייראפעיאי־שע אוניווערסיטעטן, און צו באקעמפן דעם אנטיסעמיטיזם אין די אוניווערסי־טעטן, האלט אויצט אפ אירע זיצונגען אין נייושאן. איין באטייליקן זיך 40 דעלעגאטן פון אלע טיילן פון אייראפע.

דער אמעריקאנער אידישער קאנגרעס און די סטודענטן אראניזאציע "אבוקה" זיינען דא געמיינשאפטלאך פארטראטן פון סרס. טערעזא, לעווינטאל, פון ברוק־לין, און פון לייאנעל נעלבער, פון טאָ־ראנטאָ.

די קאנפערענץ וואס ווערט געשטיצט פון דעם אינטערנאציאנאלן סטודענטן פארבאנד, איז אפיציעל געפאנט געווארן פון דר. אוגוסט נאמפערס, דעקאן פון דעם טעאלאגישן פאקולטעט פון ושינגע־ווער אוניווערסיטעט.

—(::)—

דורכגעלאזן א נאמען

ווי דער דירעקטאראט פון ת"ת בעט אונז צו מעלדן, איז אינ'ם ליסט פון די ביי־דערוויילטע דירעקטאָרן על־פי טעות דורכגעלאזן געווארן דער נאמען פון מר. מאלינסקי.

רעפובליקאנישע רעגי־רונג פון שפאניע לאזט ארויס מאניפעסט

מאדריד, אפר. 16.— די רעפובליקאני־שע רעגירונג פון שפאניע האט ארויסגע־לאזן א מאניפעסט וואס פארשפרעכט שיין פאר פרעזידענט אייזענהאָוער, פולע רעליגיעזע פרייהייט און פרייהייט פון ווארט און פראזאמלונגען, און א נייע אגראר פאליטיק וואס זאל ארויסהעלפן דעם פארמער.

די צייטווייליקע רעגירונג פון פרעזי־דענט זאמארא זאגט צו איבערצייגען די מאכט אין די הענט פון דער גרינדונגס פראזאמלונג, אזוי שנעל ווי אזא וועט צו־זאמענגערופן ווערן.

דעם קענינג פאמיליע אין איצט אויפן וועג קיין פאריז. אין מאדריד און איבערן גאנצן לאנד ווערט די באפרייאונג פון דער מאנארכיע געפייערט פונם פאלק מיט גרויס פרייד.

דריי זיינען געטויט געווארן און 5 פארוואונדעט געווארן אין צוזאמענ־שטויסן צווישן ארבעטער פון פארשיידע־נע פראקציעס אין בארצלאנאַ, וואו א קאטאלאנישע רעפובליק איז פראקלא־מירט געווארן.

מיטגליד פון בראָקער פירמע ארעסטירט אויף גנבה קלאגע

ווילים מארטין דער יונגער, הויפט־פון דער באנקראטירטער פירמע קלארק, מארטין און קא., סטאק בראָקערס, איז דא געכטן ארעסטירט געווארן אויף קלא־נעס פון גנבה אויף דער סומע פון 289 טויזנט דאלאר. דער ארעסט איז א רעז־וולטאט פון אן אויספארשונג געמאכט פונ'ם אטארני דזשענעראל פון דער מענט.

דער ארעסטירטער איז ארויסגעלאזן געווארן אויף 100 טויזנט דאלאר ערבות.

—(::)—

קאנאדער אימיגראציע געזעצן זיינען בלויז צייטווייליקע, זאגט הייכער באאמטער

באשריינקונגען וועלן אפגעשוואכט ווערן אזוי שנעל ווי די לא־גע אין לאנד וועט ווערן בעסער, און אפשר נאך אין משך פון דעם יאר. — ערשטע פארלייכטערונגען וועלן געמאכט ווערן פאר קרובים פון דאנאדער איינוואוינער, זאגט ער

אטאווא, אפר. (איטא).— "די צייט אין דער "איטא" פארשטייער האט אין ניט וויין, ווען די שטריינגע אי־נעבעטן דער זאל אנגעבן די צייט וועגן מען מיגראציע באשריינקונגען אין קאנאדע קאן דאס אן ערך דערווארטן, האט דער וועלן אפגעשוואכט ווערן, ווייל די איצ־באאמטער געגעבן צו פארשטיין, אז אויף טיקע לאנד, ווען די קאנאדער טירן זיי־וויל אפקטיש פארמאכט, קאן ניט אנהאל־נעו לאנג." — האט דא דערקלערט דער הייכער באאמטער רעגירונגס באאמטער אין אן אינטערוויו מיט א פארטרעטער פון דער אידישער טעלעגראפן אגענטור.

דער הייכער באאמטער האט געגעבן צו פארשטיין, אז דיא ערשטע צו געגינס פון די איצטיקע שטריינגע אימיגראציע געזעצן וועלן זיין קרובים פון קאנאדער איינוואוינער.

"איך גיב צו, אז די איצטיקע אי־מיגראציע באשריינקונגען זיינען א שווע־רער קלאפ פאר א סך קאנאדער איינ־וואוינער, ווייל זיי פארארזאכן די צע־טיילונג פון פאמיליען", — האט ער דערקלערט, און ער האט צוגעגעבן:

"דער אימיגראציע דעפארטמענט באַ־קומט יעדן טאג הונדערטער בקשות פונם גאנצן לאנד מען זאל זיי נעבן דערלויבנ־נישן פאר זייערע נאענטע קרובים אין אויסלאנד, און מיר באגרייפן, אז דיי איצ־טיקע אימיגראציע געזעצן האבן פאר־אורזאכט א סך ליידן צווישן קאנאדער איינוואוינער. איך גלויב דערפאר, אז אן איינוועג פון אזא לאנגע מוז געפונען ווער־רען."

אויף דער פראגע אויב עס זיינען דא באלדיקע אויסזיכטן פאר ענדערונגען אין אימיגראציע געזעץ, האט דער באַ־אמטער געזאגט: "א סך היינגס עס אפ אן דער פארלייכטערונג פון דער עקא־נאמישער לאגע. זאל זיך די לאגע אין קאנאדע עטוואס פארבעסערן, און אלע סימנס וואס מיר האבן צייגן אין דער דאזיקער ריכטונג, — דאן וועט דער אי־מיגראציע דעפארטמענט זיין גענויגט צו אפענדיין דעם איצטיקן געזעץ, און פרי־ער אלץ וועלן געקומען ווערן אין אנ־באטראכט נאענטע קרובים".

פארבאריטונגען פאר קבלת-פנים פון דזשייקאב דע האאז ווערן געמאכט

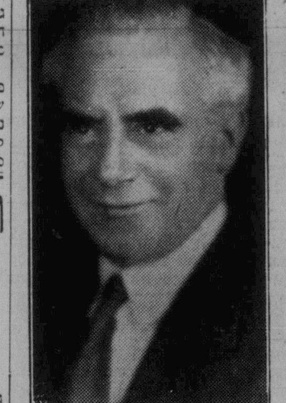

דזשייקאב דע האאז

די מערב קאנאדער אידן וועלן האבן די געלעגענהייט צו באגעגענען זיך מיט איי־נעם פון די פראמינענטסטע פערזענלאַכ־קייטן אין דער צווייטסישער באוועגונג, דאס איז דזשייקאב דע האאז וועלכער וועט דא זיין אין מאי מאנאט אין די איב־טערעסן פון דעם פאראייניקטן פאלעסטי־נער אפיל.

מר. דע האאז איז שוין אין דער ציוניס־טישער באוועגונג זינט 1896. ער איז גע־ווען דער ערן־סעקרעטאר פון דר. הערצל און דער ענגלישער סעקרעטאר פון דעם ערשטן ציוניסטישן קאנגרעס. ער איז גע־ווען דער ערשטער ענגליש־גערעדנער איך וועלכער האט זיך אריינגעוואָרפן אין דער ציוניסטישער באוועגונג וואס האט געפירט צו דר. הערצלס פירערשאפט. איצט איז דע האאז א מיטגליד פון דעם אדמיניסטראציאָן קאמיטעט פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער אָרגאניזאציע, און מען רעכנט זיך זייער מיט זיין מיי־נונג וועגן פאליטישן ציוניזם.

מיטגלידער פון דעם ווייניפעגער ציו־ניסטישן קאונסיל און הדסה מאכן פאר־באריטונגען פאר א קבלת-פנים פאר דעם גאסט וואס וועט פארקומען אין דער פאר־מע פון א "דינער" אין ראיאל אלעקסאנ־דרא האטעל, דעם 3טן מאי. און מאנטאג אוונט, דעם 4טן מאי וועט אפגעהאלטן ווערן א מאסן־פארזאמלונג אין ציון זאל, וואו דער גאסט וועט זיין דער הויפט־רעדנער.

מר. דע האאז איז פאראינטערעסירט אין סטימולירן א הונדערט פראצענטיקע שטיצע צו די צוויי גרויסע ציוניסטישע אינסטיטוציעס — דעם קרן היסוד און דעם קרן קימת.

נאך זיין באזוך אין ווייניפעג וועט מר. דע האאז באזוכן ברענדאן, עסטעוואן, דערזשיינע, סאסקאטון, קעמסאק, יארק־טאן, עדמאנטאן, קאלגארי, וואנקאווער און וויקטאריא.

יוסף בראץ וועט ריידן היינט ביי מאסן-פארזאמלונג אין פרץ-זאל

י. בראץ, שליח פון די אידישע אר־בעטער אין ארץ ישראל, וועט ריידן היינט 8.30 אוהר, אין פרץ זאל, ביי א פאר־רופן אויף דעם אוהר. א גרויסער עולם ווערט דערווארטעט, וועט אויסנוצן די געלעגענהייט צו הערן דעם פראמינענטן גאסט.

דער נעווערקשאפטן קאמפיין פאר די אידישע ארבעטער אין ארץ־ישראל נייט דערווייל אן אין פולן שווונג, און די פוער פונ'ם קאמפיין באריכטן, אז אין דער ציוניסטישער באוועגונג, אין דער ווייטערער אן. אלע די וואס האבן נאך ניט ביייגעשטייערט, ווערן געבעטן צו זיין גרייט מיט זייערע ביישטייערונגען ווען זיי וועלן באזוכט ווערן פון די זאמלער.

די זאמלער ווערן בכלל גוט אויפגענומען און, ניט געקוקט אויפ'ן קריזיס, ווערן געמאכט אנשטריינגונגען צו שאפן א בכבוד'יקן סומע.

די סומע פון פופצן הונדערט דא־לאר איז שוין ביז איצט געשאפן געווא־רן אינ'ם קאמפיין, לויט דעם קאמי־טעטס באריכט, און די ארבעט גייט ווייטער אן. אלע די וואס האבן נאך ניט ביייגעשטייערט, ווערן געבעטן צו זיין גרייט מיט זייערע ביישטייערונגען ווען זיי וועלן באזוכט ווערן פון די זאמלער.

פארבאריטונגען פאר קבלת-פנים פון דזשייקאב דע האאז ווערן געמאכט

די מערב קאנאדער אידן וועלן האבן די געלעגענהייט צו באגעגענען זיך מיט איי־נעם פון די פראמינענטסטע פערזענלאַכ־קייטן אין דער צווייטסישער באוועגונג, דאס איז דזשייקאב דע האאז וועלכער וועט דא זיין אין מאי מאנאט אין די איב־טערעסן פון דעם פאראייניקטן פאלעסטי־נער אפיל.

מר. דע האאז איז שוין אין דער ציוניס־טישער באוועגונג זינט 1896. ער איז גע־ווען דער ערן־סעקרעטאר פון דר. הערצל און דער ענגלישער סעקרעטאר פון דעם ערשטן ציוניסטישן קאנגרעס. ער איז גע־ווען דער ערשטער ענגליש־גערעדנער איך וועלכער האט זיך אריינגעוואָרפן אין דער ציוניסטישער באוועגונג וואס האט געפירט צו דר. הערצלס פירערשאפט. איצט איז דע האאז א מיטגליד פון דעם אדמיניסטראציאָן קאמיטעט פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער אָרגאניזאציע, און מען רעכנט זיך זייער מיט זיין מיי־נונג וועגן פאליטישן ציוניזם.

מיטגלידער פון דעם ווייניפעגער ציו־ניסטישן קאונסיל און הדסה מאכן פאר־באריטונגען פאר א קבלת-פנים פאר דעם גאסט וואס וועט פארקומען אין דער פאר־מע פון א "דינער" אין ראיאל אלעקסאנ־דרא האטעל, דעם 3טן מאי, און מאנטאג אוונט, דעם 4טן מאי וועט אפגעהאלטן ווערן א מאסן־פארזאמלונג אין ציון זאל, וואו דער גאסט וועט זיין דער הויפט־רעדנער.

מר. דע האאז איז פאראינטערעסירט אין וויקטאריא.

רעגירונג באמיט זיך צונויפברייננען אידישע און אראבישע פירער, דערקלערט שילס אין הויז

לאנדאן, אפר. 16 (איטא).— די רע־גירונג האט דערווייל ניט ארויסגעגעבן קיין שום דערקלערונג וועגן די וויייטער־דיקע פארהאנדלונגען און די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט ניט געקראגן קיין שום מעלדונגען וועגן דעם ענין, ווי דער "אי־טא" ווערט באקאנט.

אין גוט־אינפארמירטע קרייזן גלויבט מען אז כ'איז מעגלאך, אז די רעגירונג האט בדעה צו פארהאנדלען בלויז מיט דיר אירן, אויב די אראבער ווילן זיך ניט באטייליקן.

פון דער צווייטער זייט אבער האט דראמאטיק שילס, אונטער־סעקרעטאר פאר די פאלאניעס, דערקלערט נעכטן שריט צו אראנזשירן א צוזאמענקום צווישן די אי־רישע און די אראבישע פירער צו פאר־האנדלען פארשיידענע פראבלעמען און צו זעען אויב זיי קאנען זיך ניט צוזאמענ־ריידן אויף א פריינטלאכן אופן.

ירושלים, אפר. 26 (איטא).— בעת דער נעכטיקער זיצונג פון דער עקזעקוטיווע האט זיך אפגעזאגט פון צו שיקן א דעלעג־נאציע קיין לאנדאן, זאגט אבער די רע־גערונג, אז די אראבער ווילן זיך יא באַ־טייליקן אין די פארהאנדלונגען אונטער געוויסע באדינגונגען.

די באדינגונגען זיינען: אז די אראבי־שע באטייליקונג אין די פארהאנדלונגען זאל בשום אופן ניט פארווייקלען א אנער קענונג מצד די אראבער פון דער אידי־שער נאציאנאלער הייס; אז די פאר־

האנדלונגען זאלן זיך ניט באזירן אויף פרעמיער מאקדאנאלדס בריוו צו דר. ווייצמאן; אז די פארהאנדלונגען זאלן אנגעפירט ווערן דורך באשטימטע פאר־טרעטער, אבער ניט אין לאנדאן, נאר אין פאלעסטינע, וואו דער פלאן פון אנט־וויקלונג דארף דורכגעפירט ווערן, און אז די אראבער זאלן ניט דארפן פארהאנד־לען ביי איין טיש מיט די אידן.

—(::)—

צוויי אידישע פאדלאך האבן ריכטער פאר זייער "מסדר קדושין"

מארים דערמער, 23 יאר אלט און גויר־טי שייפער, 22 יאר אלט, וועלכע האבן אנגענעמען זייער וואוינונג 511 מענגנס עוועניו, ווייניפעג, האבן נעכטן חתונה געהאט ביי ריכטער סמאכס. די כלה איז געבארן געווארן אין פוילן און דער חתן — אין פראנקרייך. זיי האבן ביידע אנ־נעגעבן זייער רעליגיע אלס אידן.

מעקס דזשעק טשיסוויז, 393 מיין עוועניו, גלענוואוד, און ראז דארפמאן, 375 סט. דזשאנס עוועניו, ביידע געבארן אין ווייניפעג, האבן אויך נעכטן חתונה געהאט ביים זעלבן ריכטער. זיי האבן אויף אנגענעמען זייער רעליגיע אלס אידן.

די כלה איז 1 2יאר אלט און דער חתן — 23 יאר.

אנב - אורחא

פון מארק

א שמועס מיט א פארמער

ער האט פארזיכטיק אנגעקלאפט אין טיר. אויף מיין איינלאדונג אריינצוקו־מען, איז ער אריין ניט גאר זיכער: איך בין מסתמא זייער פארנומען, און ער וואלט ניט געוואלט מיר שטערן.

ער איז א געזעצטער, הארעפאשנער איד. כאטש זיינע האר אין באָרד און אויפ'ן קאפ זיינען אינגאנצן ווייס, קוקט פון זיי אבער ארויס א יונגלאכער פר־לער פנים, וואס האט קאנטיק ביז לעצ־טענס ניט געוואוסט פון קיין קניימשן.

און ס'איז א ליכטיק פנים, מיט גוט־מוטיקייט און אפנהארציקייט אויסגעגאָ־סען אויף דעם.

ער איז א פארמער. אויב איך קאן אים שיינקען עטלאכע מינוט, וועט ער דער־ציילן וואס האט אים געבראכט צו מיר.

די ארבעט פאלט ביי מיר פון די הענט, אבער איך ריים פארט אפ עט־לאכע מינוט פאר אים, און זייער גערן: איך דערקען אין אים יענעם פארט פאלקס־מענש, וואס דארשט נאך א גע־לעגנהייט אראפצורייידן וואס עס דריקט אים אויפ'ן הארצן, — א פשוט'ער פאלקס־מענש אן קונצן, מיט א סך לע־בענס דערפארונג.

א טביה דער מילכיקער טיפ. מיט אזעלכע איז א פארגעניגן דורכצושטופן זיך.

* * *

ער איז דא אין ווייניפעג צופעליק: געקומען היילן זיינע קראנקע פיס. דער־ווייל לייענט ער דא אין "דאס אידישע וואָרט" וועגן דער קעניגלאכער קאמיסיע אויף אויספארשן דעם תבואה מחסור.

און ער זעט, ווי איינער נאך דעם אנדערן זיינען די ערדות לויט־געהאנגען צו דער תבואה ספעקולאציע, און דאס האט אים אויפגערעגט ביז די טיפסטע טי־פעניש פון זיין נשמה.

ווייסט איר ווער זיי זיינען, אט די ערדות? ער רעכנט אויס א קורצן אבער איינדרוקספולן צעטל פון עפיטעטן, וועל־כע איך קאן ניט איבער'חזר'ן, מען זאל מיך ניט אנקלאגן פאר פארלוירנ־רונג.

דאס זיינען דאך טאקע די וואס זיצן אויף דעם פארמערס קארק און זוינגן אים אויס ווי א לימענע. דא האט איר דאך די טראיקע, — ניט באנקען, די עלע־וואטאָרן און די תבואה ספעקולאנטן, וואס ארבעטן האנט־אין־האנט אויף אויסצוזויגן פונ'ם פארמער דעם לעצטן טראפן בלוט.

אזוי זאגט ער, און א וואלקן פארציט זיין גוטמוטיקן פנים. די דאזיקע, זעט אויס, זיינען אים גוט אריין אין די ביי־נער; אמווייניקסטנס פילט ער אזוי.

* * *

ער איז איינציקער אידישער פארמער אין א ווייטן פארמער געגנט ערגעץ אין סאסקאטשעוואן.

22 יאר צייט האט ער אוועקגעלייגט זיינע כחות אויפ'ן שטיקל באָדן — ער, זיין ווייב און זיינע דריי זין.

און ס'איז ניט נעווען אויף וואס צו באקלאגן זיך. די ערד איז געווען א גוטע מוטער און האט אים באלוינט פאר זיין פראצע.

ער האט שוין געהאפט — וואס אלע אידן האפן, — אויף א עלטערע יאָרן באזעצן זיך "צווישן מענשן" . . .

אבער אט איז געקומען דאס יאר 1929, און האט אויפגעגעבן אלץ וואס ער האט אפגעשפארט פון 20 יאר שווערע פראצע.

אין 1930 האט ארויסגעשאפן די לעצ־טע לאפעטע ערד אויף דעם פארמערס קבר.

ער אליין? זיכער ניט, — דער גאנ־צער געגנט, א רייכע פארמער סביבה, איז געגנצלאך רואינירט. די פארמערס זיינען פארצווייפלט. זיי האבן פארלארן די אמו־נה אין דער ערד, און האבן זי קיין חשק ניט אפילו צו זייען. אבער וואס קאנען זיי אנדערש טאן?

אין דאס האט ניט געקאנט קומען פון זיך אליין: פארוואס זאל די ערד זיי פרוצלונג פארראטן? שולדיק זיינען מענשן, און אט זעט ער זיי: ד י וואס שארן גאלד אויפ'ן חשבון פונ'ם פארמערס אומגליק, אין אט די זעט ער די דירעק־טע שונאים . . .

* * *

ער גלויבט ניט שטארק אין קאמיסיעס.

— דאס איז דאך דער זעלבער שלם . . .

אבער ער וואלט כאטש געוואלט אראפ־ריידן זיך פון הארצן; זאלן זיי הערן, וואס א פארמער האט צו זאגן וועגן אט די, וואס מאנצן אויף זיינע חורבות.

ווייל ער וויסן, ווי ער קאן צוקומען צו דער קאמיסיע און אויסגיסן פאר איר זיין הארץ.

20 יאר האט ער געפראצעוועט מיט דריי זין, אלע גבורים. איז זייער אר־בעט ניט ווערט צו 50 סענט א טאג? דאס איז אלץ וואס ער פארלאנגט, און זאלן "זיי" צונעמען זיין פארם מיט זיין כודאבע . . .

ער קאן ליידער ניט ריידן קיין ענג־ליש. אויף זיין הארצן האט זיך אבער אזויפיל אנגעקליבן, אז ער מוז עס אראפ־ריידן. קאן איך אים ווייזן א וועג צו דער קאמיסיעס אויערן?

* * *

איך האב אים דערקלערט וואס איך האב געוואוסט ווי צו דערגרייכן די קא־מיסיע, און איך האב אים געראטן צו פארלאנגען אן איבערזעצער.

איך ווייס ניט, צי ער האט זיך דער־שלאגן צו דער קאמיסיע.

און, אויב יא, בין איך ניט זיכער, אויב זי וועט האבן אויערן פאר זיין גע־שיכטע פון צער און פיין: זי האט דאך בלויז א ריין געשעפטלאכע מיסיע, און וואס האבן מיט איר צו טאן געפילן?

איך בין אבער געווען נערוויס, ווייל איך האב געהערט מער מיטן הארצן, ווי מיט'ן קאפ, — און ווייל איך בין אויף, ווי ער, זיכער, אז ניט די ערד, נאר מענשן זיינען שולדיק אין זיין אומגליק...

ווייץ פול וועט אפשר אויך אויסגע־פארשט ווערן פון דער קאמיסיע

אויף דעם פארשלאג פון אייזעק פיט־טשענדזש, וועלן אפשר די פארמערס ניט באציען זיך צו אים מיט אזא אומצוטרוי.

בלויז איין פארמער האט זיך דערווייל אפגערופן אויף דער איינלאדונג פון דער קאמיסיע צו זאגן א מיינונג. דאס איז גע־ווען טשארלס בעקסטער, פארמער פון פערמאנטס, סאסק. ער גלויבט, אז די בערזע און דער "פיוטשורס" מארק העלפט די פארמערס צו קריגן א בעסערן פריין פאר זייער תבואה.

—(::)—

ארבעטער פון קיי. בי. בי. גייען ארבעטן אין אנדערע שעפער

מר. ס. פ. קוויק, מענערדזשער פון דעם קיי. בי. בי. מאנופעקטשורינג פלענט, איז אפגעפארן אויף א געשעפט רייזע אין מזרח קאנאדע. ער וועט זיין אפוועזנד פון קאנאדע ארום דריי וואָכן צייט און צוליב דעם וועט וואַרשיינלאך ניט זיין קיין מענלאכקייט, צו סעטלען דעם סטרייק.

אין דער זעלבער צייט ווערט געזאגט, אז די סטרייקער פון דער אויבנדערמאנ־טער פירמע זוכן ארבעט אין אנדערע שעפער אין די וועלכע געפינען ארבעט נעמען עס אז אין דיי באאמטע פון דער יוניאן, ווערט געזאגט, העלפן זיי צו קריגן ארבעט אין אנדערע שעפער.

פאלעסטינע אויפגערודערט פון באזוך פון אנגליקאנער ארטשיבישאפ

לאנדאן, אפר. 16. — דער באזוך פון דעם ארטשיבישאפ פון קענטערבורי, הויפט פון דער אנגליקאנער קירך אין ענגלאנד, אין פאלעסטינע, האט אויפ־געוועקערט די געזעלשאפטלאכע מיינונג אין נייושאן. אין איר זיצונגען דער־ווארטערט די געזעלשאפטלאכע מיינונג אין לאנד, און באזונדערס די קאמוניסטישע קירך, וועלכע זעט אין דעם באזוך א וויכטיקן פאליטישן צוג. די מיינונג איז נעמלאך, אז ער האט ווי זיין ציל צו באורוגן די קאטאליקן פון זשענ־רע אויסשליסלאכע רעכט אויף עזעוסעס קבר.

די אנגליקאנער קירך האט ארויסגע־נעבן א דערקלערונג, אז זי זוכט ניט קיין באזונדערע פריווילעגיעס אויף די הייר־ליקע פלעצער און אז אויב דער ארטשיבי־שאפ וועט באזוכן יעזוסעס קבר וועט ער עס טאן ווי א פריוואטער בירגער. די פאלעסטינער צייטונגען זיינען אבער פארט מיט דער מיינונג, אז זיי באזוך איז פון א פאליטישן כאראקטער.

אז דער וואטיקאן אין באאמטראיקט פון דעם באזוך, איז צו זעען דערפון, וואס ער האט פארדרופן א גרויסע קאנ־פערענץ אינ'ם קאטולישן מאנאסטיר אויפ'ן באַרג כרמל. דערמיט וויל דער וואטיקאן דורכפירן א קאנטר־דעמאנ־סטראציע פאר דער קאטוליישער קירך.

פארבאריטונגען פאר קבלת-פנים פון דזשייקאב דע האאז ווערן געמאכט

די מערב קאנאדער אידן וועלן האבן די געלעגענהייט צו באגעגענען זיך מיט איי־נעם פון די פראמינענטסטע פערזענלאַכ־קייטן אין דער צווייטסישער באוועגונג, דאס איז דזשייקאב דע האאז וועלכער וועט דא זיין אין מאי מאנאט אין די איב־טערעסן פון דעם פאראייניקטן פאלעסטי־נער אפיל.

מר. דע האאז איז שוין אין דער ציוניס־טישער באוועגונג זינט 1896. ער איז גע־ווען דער ערן־סעקרעטאר פון דר. הערצל און דער ענגלישער סעקרעטאר פון דעם ערשטן ציוניסטישן קאנגרעס. ער איז גע־ווען דער ערשטער ענגליש־גערעדנער איך וועלכער האט זיך אריינגעוואָרפן אין דער ציוניסטישער באוועגונג וואס האט געפירט צו דר. הערצלס פירערשאפט. איצט איז דע האאז א מיטגליד פון דעם אדמיניסטראציאָן קאמיטעט פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער אָרגאניזאציע, און מען רעכנט זיך זייער מיט זיין מיי־נונג וועגן פאליטישן ציוניזם.

מיטגלידער פון דעם ווייניפעגער ציו־ניסטישן קאונסיל און הדסה מאכן פאר־באריטונגען פאר א קבלת-פנים פאר דעם גאסט וואס וועט פארקומען אין דער פאר־מע פון א "דינער" אין ראיאל אלעקסאנ־דרא האטעל, דעם 3טן מאי, און מאנטאג אוונט, דעם 4טן מאי וועט אפגעהאלטן ווערן א מאסן־פארזאמלונג אין ציון זאל, וואו דער גאסט וועט זיין דער הויפט־רעדנער.

מר. דע האאז איז פאראינטערעסירט אין וויקטאריא.

יוסף בראץ וועט ריידן היינט ביי מאסן-פארזאמלונג אין פרץ-זאל

י. בראץ, שליח פון די אידישע אר־בעטער אין ארץ ישראל, וועט ריידן היינט 8.30 אוהר, אין פרץ זאל, ביי א פאר־רופן אויף דעם אוהר. א גרויסער עולם ווערט דערווארטעט, וועט אויסנוצן די געלעגענהייט צו הערן דעם פראמינענטן גאסט.

דער נעווערקשאפטן קאמפיין פאר די אידישע ארבעטער אין ארץ־ישראל נייט דערווייל אן אין פולן שווונג, און די פוער פונ'ם קאמפיין באריכטן, אז אין דער ציוניסטישער באוועגונג, אין דער ווייטערער אן. אלע די וואס האבן נאך ניט ביייגעשטייערט, ווערן געבעטן צו זיין גרייט מיט זייערע ביישטייערונגען ווען זיי וועלן באזוכט ווערן פון די זאמלער.

די זאמלער ווערן בכלל גוט אויפגענומען און, ניט געקוקט אויפ'ן קריזיס, ווערן געמאכט אנשטריינגונגען צו שאפן א בכבוד'יקן סומע.

די סומע פון פופצן הונדערט דא־לאר איז שוין ביז איצט געשאפן געווא־רן אינ'ם קאמפיין, לויט דעם קאמי־טעטס באריכט, און די ארבעט גייט ווייטער אן. אלע די וואס האבן נאך ניט ביייגעשטייערט, ווערן געבעטן צו זיין גרייט מיט זייערע ביישטייערונגען ווען זיי וועלן באזוכט ווערן פון די זאמלער.

פאלעסטינע אויפגערודערט פון באזוך פון אנגליקאנער ארטשיבישאפ

לאנדאן, אפר. 16. — דער באזוך פון דעם ארטשיבישאפ פון קענטערבורי, הויפט פון דער אנגליקאנער קירך אין ענגלאנד, אין פאלעסטינע, האט אויפ־געוועקערט די געזעלשאפטלאכע מיינונג אין נייושאן. אין איר זיצונגען דער־ווארטערט די געזעלשאפטלאכע מיינונג אין לאנד, און באזונדערס די קאמוניסטישע קירך, וועלכע זעט אין דעם באזוך א וויכטיקן פאליטישן צוג. די מיינונג איז נעמלאך, אז ער האט ווי זיין ציל צו באורוגן די קאטאליקן פון זשענ־רע אויסשליסלאכע רעכט אויף עזעוסעס קבר.

די אנגליקאנער קירך האט ארויסגע־נעבן א דערקלערונג, אז זי זוכט ניט קיין באזונדערע פריווילעגיעס אויף די הייר־ליקע פלעצער און אז אויב דער ארטשיבי־שאפ וועט באזוכן יעזוסעס קבר וועט ער עס טאן ווי א פריוואטער בירגער. די פאלעסטינער צייטונגען זיינען אבער פארט מיט דער מיינונג, אז זיי באזוך איז פון א פאליטישן כאראקטער.

אז דער וואטיקאן אין באאמטראיקט פון דעם באזוך, איז צו זעען דערפון, וואס ער האט פארדרופן א גרויסע קאנ־פערענץ אינ'ם קאטולישן מאנאסטיר אויפ'ן באַרג כרמל. דערמיט וויל דער וואטיקאן דורכפירן א קאנטר־דעמאנ־סטראציע פאר דער קאטוליישער קירך.

ארבעטער פון קיי. בי. בי. גייען ארבעטן אין אנדערע שעפער

מר. ס. פ. קוויק, מענערדזשער פון דעם קיי. בי. בי. מאנופעקטשורינג פלענט, איז אפגעפארן אויף א געשעפט רייזע אין מזרח קאנאדע. ער וועט זיין אפוועזנד פון קאנאדע ארום דריי וואָכן צייט און צוליב דעם וועט וואַרשיינלאך ניט זיין קיין מענלאכקייט, צו סעטלען דעם סטרייק.

אין דער זעלבער צייט ווערט געזאגט, אז די סטרייקער פון דער אויבנדערמאנ־טער פירמע זוכן ארבעט אין אנדערע שעפער אין די וועלכע געפינען ארבעט נעמען עס אז אין דיי באאמטע פון דער יוניאן, ווערט געזאגט, העלפן זיי צו קריגן ארבעט אין אנדערע שעפער.

ווייץ פול וועט אפשר אויך אויסגע־פארשט ווערן פון דער קאמיסיע

אויף דעם פארשלאג פון אייזעק פיט־טשענדזש, וועלן אפשר די פארמערס ניט באציען זיך צו אים מיט אזא אומצוטרוי.

בלויז איין פארמער האט זיך דערווייל אפגערופן אויף דער איינלאדונג פון דער קאמיסיע צו זאגן א מיינונג. דאס איז גע־ווען טשארלס בעקסטער, פארמער פון פערמאנטס, סאסק. ער גלויבט, אז די בערזע און דער "פיוטשורס" מארק העלפט די פארמערס צו קריגן א בעסערן פריין פאר זייער תבואה.

—(::)—

ארבעטער פון קיי. בי. בי. גייען ארבעטן אין אנדערע שעפער

מר. ס. פ. קוויק, מענערדזשער פון דעם קיי. בי. בי. מאנופעקטשורינג פלענט, איז אפגעפארן אויף א געשעפט רייזע אין מזרח קאנאדע. ער וועט זיין אפוועזנד פון קאנאדע ארום דריי וואָכן צייט און צוליב דעם וועט וואַרשיינלאך ניט זיין קיין מענלאכקייט, צו סעטלען דעם סטרייק.

אין דער זעלבער צייט ווערט געזאגט, אז די סטרייקער פון דער אויבנדערמאנ־טער פירמע זוכן ארבעט אין אנדערע שעפער אין די וועלכע געפינען ארבעט נעמען עס אז אין דיי באאמטע פון דער יוניאן, ווערט געזאגט, העלפן זיי צו קריגן ארבעט אין אנדערע שעפער.

חזן גרונלאנד אין בית יעקב של

חזן גרונלאנד וועט דאוונען היינ־טיקן פרייטאג און שבת, ציילן ספירה און זאגן הלל אין בית יעקב של, און זונ־טאג אוונט וועט ער נעבן א אנצערן חזן גרינלאנד אין ניט לאנג פון איירא־פע. לעצטן פרייטאג און שבת האט ער נעמאכט א רושם מיט זיין דאוונען אין עטרת ישראל של. ליבהאבער פון שיין חזנות זאלן ניט פארפעלן צו קומען פריי־מוטער און האט אים באלוינט פאר זיין פראצע.

ער האט שוין געהאפט — וואס אלע אידן האפן, — אויף א עלטערע יאָרן באזעצן זיך "צווישן מענשן" . . .

אבער אט איז געקומען דאס יאר 1929, און האט אויפגעגעבן אלץ וואס ער האט אפגעשפארט פון 20 יאר שווערע פראצע.

אין 1930 האט ארויסגעשאפן די לעצ־טע לאפעטע ערד אויף דעם פארמערס קבר.

ער אליין? זיכער ניט, — דער גאנ־צער געגנט, א רייכע פארמער סביבה, איז געגנצלאך רואינירט. די פארמערס זיינען פארצווייפלט. זיי האבן פארלארן די אמו־נה אין דער ערד, און האבן זי קיין חשק ניט אפילו צו זייען. אבער וואס קאנען זיי אנדערש טאן?

אין דאס האט ניט געקאנט קומען פון זיך אליין: פארוואס זאל די ערד זיי פרוצלונג פארראטן? שולדיק זיינען מענשן, און אט זעט ער זיי: ד י וואס שארן גאלד אויפ'ן חשבון פונ'ם פארמערס אומגליק, אין אט די זעט ער די דיר